

Lenka Isgaar Kotrmanová

Hříšná Indie s nevinnou babičkou

Alena Rachel Jurečková
Povídky

Hříšná Indie s nevinnou babičkou

Lenka Isgaar Kotrmanová

Část první

1. Odlet

Praha – Vídeň, Vídeň – Dillí

Z Prahy jsem letěla v pohodě, s rakouskými aeroliniemi obě cesty. Už s nimi nechci, protože mají málo jídla, pití a jídlo ještě k tomu ke všemu nedobré. Při zpáteční cestě nám jako hlavní chod podávali usmažená vajíčka do mrtva (byla tak usušená, že ani nešla odlepit od tácku), k tomu bílou maličkou rakouskou klobásku a hnusné bramborové knedlíčky. Všechno neochucené, neslané. Zamíchala jsem si tedy do toho obědu džem, abych měla alespoň nějaký pocit dobrého. Vegetariáni to měli ještě horší. Indové meníčko rozbalili a nechali být, nedivím se ani trochu.

Let do Vídně mi obveselily kámošky, které seděly za mnou. Jedna z nich se celou půl hodinu žoviálně bavila s ostatními. Utkvěla mi věta, která směřovala k letuškám a pilotovi. Vyloudila mi na tváři úsměv: "... Taky by mohli mluvit česky, když vezou Čechy..."

Osazenstvo pokračovalo z Vídně až za čtyři hodiny po přiletu dalším letem, takže pravděpodobně mířili do nějaké cizokrajné destinace. To bych chtěla vidět, jak tam na vás budou mluvit česky, letí mi hlavou. Jak jsem tohle všechno věděla? Při výstupu z letadla ona humoristka totiž pronesla: "... dále, za čtyři hodiny nám letí další, tak ať to nezmeškáme!" (ale smála se u toho, aby všichni pochopili, že žertuje)...

Já měla na přestup čtyřicet pět minut a nesmála jsem se ani trošku ☺ . Z Vídně nás letělo málo, vesměs Indové, na chodbičce mezi sedadly jsem zahlédla bílého muže středního věku. Rakušák(?) Asi dvě hodinky jsem polospala, takže jsem nezahlédla nikoho dalšího. Letušky měly na servírovacím vozíku i špiritus, což Indy rozjařilo. Chtěli se ožrat do němoty. Rakouské letušky jim včas vysvětlily, že poletí zcela střízliví. Nalili jim jen dvakrát. Mě rozjařilo úplně něco jiného - dvě volná místa vedle mého sedadla. Měla jsem tři místa jen pro sebe. Taky jsem to náležitě využila a občas se uložila k odpočinku vleže. Nikdo nic nenamítal, jen Indové po očku koukali. Nebyli si jistí, co jsem zač. Postarší bílá lady a leží jako ten poslední indický sluha. Let byl úplně špicový. O půl jedné po půlnoci jsme už čichali vzduch letiště v Dillí.

Po příletu jsem tápala mezi představou jít se vyspat do letištního hotelu anebo zrovna odletět do Himalájí. Dostrachala jsem se tedy i s kufrem a batůžkem, který mě provázel už na cestě po Kalkatě do prvního patra letiště, kde se rozkládají kanceláře pro prodej místních letenek. Putovala jsem od prvního až k pátému okénku. Ceny byly ne zrovna nízké. I když....rozdíl +2000 Kč za zpáteční letenku zase není až tak markantní. Jet Airways mě přesvědčovaly, že mají už jen byznys třídu a ta je dražší. Ať to tedy zkusím u okénka posledního, tam že se dají sehnat i letenky od jiných společností. Sehnaly se. Sice jsem musela na jiné letiště sloužící jen pro domácí lety, no ale letenka do Lehu(Ladakh) tu stála kolem 5500 Kč – tedy při výměně dolarů na letišti, kde mají šíleně vysokou daň. Příště budu měnit na ulici. Mohla jsem ušetřit 15000 Kč. Ach jo, ta opatrnost! Všude radí, nevyměňujte na ulici, dostanete falešné rupie. Tak jsem doteď poslouchala a trátila dost peněz. Do třetice a naposled. Příště je směnárna na ulici moje ☺ .

2. Leh s čistou myslí, bez nápadníků

Musela jsem si chvátnout a přejet na jiné letiště. Říkám prodavači letenek, kde jsou taxíky, že pojedu taxíkem. Ptám se kolik rupií asi tak stojí cesta? Odpovídá kolem 150 Kč, ale můžeš jet letištním autobusem, to zvládneš, je to jen jedna zastávka a stojí 10 Kč. Opravdu to pro tebe nebude problém, povídá, když mě vidí, jak se nedůvěřivě tvářím. Vůně nepoznaného. Zavěťřila jsem a zamyslela se... a protože bylo něco po druhé hodině ranní, tušila jsem, že přepravujících se lidiček moc nebude. To risknu. Prodavač mi ještě dvakrát říkal, jak je přesun autobusem jednoduchý a že to pro mě nebude žádný problém. Nechala jsem se ukecat, koupila letenky a vláčela se zpět do přízemí. Dillí před třetí ráno, teplota nad 30 °C. Kde se vzal, tu se vzal, nad rameny zapískal můj první indický známý. Moskyt mi zakroužil kolem hlavy a chtěl se posilnit. Indie mě vítala. Povídám si, no tak když jsou už i na letišti, to asi bude něco. S kůží bělocha a v tomto období v Indii prakticky sama – ani nechci domyslet. Zpět do Čech přiletím bez kůže.

Let do Lehu startoval 5:30, což mi po třetí hodině nepřišlo až tolik moc času na to, že se potřebuji přesunout jinam. Malinko jsem zazmatkovala, když jsem viděla, jak mi právě před nosem autobus odjel. Ptám se zřízence, kdy pojedou další, ten povídá za půl hodiny a ukazoval na velké hodiny visící kousek od něho. No ale věřte Indům. Hned vedle přes silnici stály taxíky, tak jsem vlekla kufr tam, ptám se šoféra a ten mě odporučí do budky, kde se zaznamenává každé rito. Kdybych Indii neznala, tak bych si snad i myslela, že tu mají papírově vše v pořádku. Ještě mávne k zastávce a povídá, tady ti pojedou autobus. Odpovídám, vím, mávnu rukou také a táhnu kufr zpět. Přišlo mi to zbytečně zdlouhavé. Na zastávce se mezitím objevili 3 budoucí adepti na svezení. Říkám si fajn, to bych i mohla stihnout, když pánbůh dá. Pánbůh dal.

No a od té doby cestuji prakticky jen s Indy. Všude svítím jako bílá růže. V Indii je totiž před sezónou, turisté chybí. V Dillí jsou tropy a světe div se, v Lehu(Himaláje) po přiletu značně chladno. Ostrý čistý vzduch tak +3 °C. Bodejť by sem někdo lezl do zimy, když jí má doma dost, povídám si v duchu. Turisté si pěkně počkají na teplíčko, což je asi tak o týden déle, to už budu v Bodhi Gayi, myslela jsem si. Anebo taky ne, Gaya jakoby se vymizíkovala. Letiště sice funkční, ale lety jsem si z Lehu ani z Dillí za-

bukovat nemohla, protože není žádné spojení. Měla jsem to pěkně vymyšlené, doma, z Lehu přímo do Gayi, odtud 20 km do Bodh Gayi taxíkem. Dopadlo to úplně jinak. Letiště v Gayi je tento čas nedostupné. Takže jsem vlastně nuceně navštívila o jedno město víc, než jsem měla v plánu. Ale stálo to za to. Patně i mě.

Letěli jsme kousek nad Himalájemi. Ten pocit se nedá popsat, to se musí vidět. Těsně pod vámi Himaláje. Letadla na krátké tratě létají kolem 5 km vysoko. Čili tím, že začínáte skoro na nulovém bodě Himaláji kousek za Dillí a letíte dále nad zdvihajícím se pohořím k severu, až kopce dosáhnou výšky, která prakticky kopíruje podvozek letadla. Pod vámi nic než hory. Pod letadlem vršky skal. Famózní, stojící za všechy peníze, jak jsem později řekla slovenským děvčatům, s kterými jsem letěla zpět do Dillí. Ten pohled se penězi zaplatit nedá. Celý můj pobyt v Ladakhu, 5 dní, jsem byla jako v pohádce. Nic než hory, šutry, temply. Spousta hor, šutrů, templů. Buddhistických nejvíc. Je tu zastoupena i víra muslimů, ti však žijí v mnohem skromnějších příbytcích. Můj pan domácí byl taky muslim. Hrdě se mi k tomu hned přiznal a já v údivu seděla a dívala se na prvního muslima, který se mnou kdy mluvil. Představila jsem si ho, jak se hluboko klaní Mekke a málem se neudržela a začala se smát. To by byl průser! Ždímal ze mě, jestli jsem křesťan či věřím něčemu jinému a nemohl pochopit, že ne. Přikládal to svému špatnému překladu. Pořád mi opakoval, že umí jen trošičku. Má základní školu, je mechanik přes auta a umí jen trošičku anglicky.

Že jsem udělala správně a vydala se do Ladakhu, jsem poznala hned na letišti v Lehu. Zážitek bude habakuk. Přijely pro nás 50 let staré autobusy s ozbrojenou eskortou a rozbitými malými zamřížovanými okny. I kolem autobusů byli ozbrojenci. Letělo mi hlavou, že se odsud asi nedostanu, protože mě určitě zavrou jako záškodníka. Proč by jich tu jinak tolik bylo? Autobus nás odvezl sto metrů ke vratům letiště ke kufrům. Ozbrojenci se nás nepustili a dělali nám doprovod i v maličké hale. Dokonce i psa vlčáka si na nás připravili. Pes byl větší než naši, světlý a bez náhubku. Chodil si kam chtěl. Občas si sednul na roztrhanou čalouněnou lavici připravenou pro hosty. Když může pes, tak já taky, myslím si a usedám proti němu. Sama. Žádný Ind se ke mně nepřipojil, protože tolik odvahy místní nemají. Čalouny byly od psa špinavé, což mi vůbec nevadilo. Jsem dvacet hodin na cestách, tak

co si budu hrát na čistou, že? Usmála jsem se na něho, on byl veselý povahy a smál se stále. A na všechny. Byla jsem ráda, že tu je alespoň někdo, koho znám. Veselého vlčáka. Přišla za mnou zaměstnankyně letiště a ať vyplním formulář. Tady na letišti? Divím se, vezmu papír a jdu s ním k pultíku s další zaměstnankyní. Ta mi ukazuje, co vyplnit musím a co je zbytečné. Opisuji už podruhé číslo letu, pasu, jméno.... A to jsem netušila, že mě vypisování čeká ještě jednou u pana domácího. Ten mi ťukal na okno už když jsem byla o půl deváté ráno v pelechu. Přidušena dekou, protože bylo chladno, ječím, že ne, až za dvě hodiny, že potřebuji spát. Anglicky sice moc neumí, ale asi podle tónu hlasu poznal smysl dušených slov a zbytek si domyslel. Říká okej a odchází.

Druhý den jsem seděla před domem na plácku, který se tvářil jako besídka pro hosty. Dva slunečníky a u každého po šesti umělohmotných židlích. Odstrčila jsem si židli, aby na mě sluníčko mohlo a nohy si hodila na druhou židli. Je to moje oblíbená pozice i doma. Netrvalo dlouho a přištrádoval pan domácí. Chtěl si popovídat. No co se dá dělat, myslím si a sundávám nohy ze židle. Muslimský domácí se tváří, jako když nohy zdvižené do nemravné pozice nevidí. Dovídám se, že má na dvorku meruňku, což mi vyrazilo dech, protože mě ani ve snu nenapadlo, že by v Himalájích mohli dozrát meruňky. Taký se mi pochlubil se solárním ohřevem vody. Inzeruje teplou vodu po celý den. Ehm. Pár skleněných trubiček, postavených na dvorku u jeho brlohu, kterému říkal tady spím já, a které doléval večer studenou vodou z pet lahve od limonády. Voda by tak stačila pro moji potřebu. Jak jsem se dozvěděla později, v sezoně tam měl obsazených 15 pokojů. Jediné štěstí, že tu mají teplo a hosté se mohou po libosti mýt himalájskou studenou. Při rozhovoru se ještě dovídám, že má rád nudle. Na ty chodí do hospody. Vaří si jen na plynovém hořáku indický čaj s mlékem, kardamonem a zázvorem. Ve čtvrtek mi ho donesl, protože všechny hospody a krámy měly zavřeno a jemu se mě prostě zželelo. Kupodivu jsem nedostala běhavku a to i přesto, že jsem kromě čaje byla obdarována i dvěma ztvrdlými houskami. Ukazují mi, jak „zvoní“, když s nimi poklepávám o okraj stolu. Radí mi, že si je mám namočit do čaje, pak jsou prý fajn. Domácího podezřívám, že už pečivo nechtěl a přece jenom ho dal raději mně, když už ze mě ty nekřesťanské peníze za ubytování vytáhl než psům, přeskakujícím kdykoli se jim zachce plůtek kolem jeho brlohu. Himaláje filtrují vše, povahu

i bacily. Na oplátku za věnovanou stravu jsem se naoko zajímala i o jeho rodinu. Manželka, říká mi, si užívá. Bydlí v Dillí, do práce nechodí, jen občas sem přijede uklidit dům. Děti má dvě, obě mají vystudovanou vysokou školu. Nezapomněl opakovat, že on má jenom základní vzdělání. Připadalo mi to, že je mu to prapodivné. Ale povídal o vzdělaných dětech s pýchou, takže případnou manželčinu nevěru s následkem těhotenství neřešil. Kromě brekotu, že je chudý muž a vydělává si na živobytí těžce coby mechanik se podřekl, že přes sezónu jsou jeho pokoje plné a přístavba domku ho stála přes miliony, které zaplatil v hotovosti. Celou řeč zakončil ... takový je život(myslel tím, že je tu v Lehu sám a je chudý muž) a pokrčením rameny. Indové jsou naučení brát život takový, jaký se jim nabízí. Nenimrají se v realitě jako my Evropané, prostě jsou tady, tak žijí. Má to hodně do sebe, oni by se totiž museli zákonitě zbláznit. U těch jejich životních podmínek by se buď zabili anebo zbláznili. Chtěli-li přežít, musí se povznést. Jo, tohle povznesení se od nich učím a věřte mi, hodně to pomáhá.

Ještě jsem se s ním párkrát potkala, už ne v sedu na dvorku, ale konfrontačně. Při příchodu a odchodu na neutrální půdě chodby na ulici, kdy jsem mohla volně pokračovat v chůzi bez toho, aby můj odchod nevypadal jako útěk. Jednou jsem ho načapala, jak měl nagelované vlasy. Vypadal jako filmoví hrdinové. Rychle jsem od něho utekla, aby si nedej bože nemyslel, že u mě zabodoval. To by mi ještě chybělo, nějaký nechtěný problém v domě.

V Ladakhu se lidé nemusejí mýt. Jsou tu opravdu jen šutry. Malé, velké, hory, velehory a drť ze šutrů. Neumažete se ani kdybyste chtěli. Odpadky na krajích silnic téměř nevidíte, v Lehu každé ráno popeláři odvázejí čurbes a každé ráno ještě před otevřením obchodů se zametá a myjí se chodníčky(jsou úzké) . Tak v tomhle Leh Indie není. Indie je zde jenom uvnitř krámků. Tam je to pravá Indie. Urvi zákazníka a když už je uvnitř, musíš mu něco prodat. Za každou cenu. Měla jsem z toho švandu. Protože zásadně nevozím hodinky a mobil a najednou jsem zjistila, že potřebuji vědět, kolik je hodin kvůli odletu, vypravila jsem si je koupit. Vylezu do kopce, v Lehu jinam jít nemůžete, buď do kopce nebo z kopce, rovinka tu je tak maximálně čtyřicet metrů, rozhlédnu se po ulici a vpadnu do prvního krámku. Ptám se, kde jsou hodinky, muž mávne rukou doprava a doleva, prý všude. Fajn, směji se, dík. Diví

se tomu, že mi to je k smíchu. Jdu kousek a hodinky nikde. Přejdu ulici a vpadnu do dalšího krámku. To je jiné kafe! Tři chlapíci uvnitř suvenýrů a šátků. Starší posílá mladíka, ať jde se mnou. Ujdeme pár kroků a jsme u hodinek. Bože, to jsem fakt kráva? Zase se potichu usmívám, mladík se mě drží jako přísáté klíště. Chtěl obchodovat za mě, ale nestačil ani otevřít pusu. Chci po prodavači levné hodinky na měsíc. Valí na mě oči, ukazuje mi jedny, ještě mi měří ruku, jestli se do nich vejdu. Říkám mu, že mi to je jedno, že je nepotřebuji na ruku. Valí oči podruhé. Povídá mi, tyhle vydrží rok, ne měsíc. Odpovídám, potřebuji je jen v Indii. Stačí měsíc. Zase povídá rok vydrží! Beru hodinky, nechám si nařídit čas, on na to, samozřejmě a s přísátým mladíkem se vracím do krámku se suvenýry. Aha, tak proto se na mě přísál, konečně mi to dochází. Musím si sednout i když už chci jít. Vlci cítí kořist a začínají. Povídám tohle nechci, tohle možná i jo, ale je to moc drahé. Líbil se mi tam modrý polodrahokam vybroušený do srdce. Nechce povolit. Pořád se ke kamínku vracím, i když se mi snaží nabízet jiné věci. Nepovolí. Říká mi, to nejde, nemůžu levněji. Chtěl něco kolem sedmi set korun. Tak jak se tam handrkujeme, on o všechno jiné než je kamínek, já o kamínek. Když vidím, že s ním nehnu ani o rupii, kouknu bokem a padne mi do oka malinká soška bohyně s mečem s po indicky zdviženou rukou. Říkám prodavači, tohle vezmu dceři, ať si tedy něco koupím, když už mi nedáš ten modrý. On se usmívá a začíná etapa dvě. Už nevím, kolik za sošku chtěl, asi sto padesát i s pouzdrém. Dala jsem mu tři čtvrtiny z ceny s tím, že drobné nemám a je to přece jen pár haléřů a malé papírové taky nemám, ale to je taky nic...prostě jsme se pobavili oba, on mi dal sošku do pouzdra, které jsem používala jako peněženku na drobné. Moc se nám kšeftování líbilo. Po obchodování mi nabízí čaj, no ale znáte to, Indie a něco si tam u někoho dejte. Nemám zapotřebí 2 denní průjem myslím si, vymlouvám se na jídlo, že jsem ještě nejedla a mám hlad. Jo, říká, ale příště až přijedeš, tak určitě přijď na čaj! Dává mi vizitku. Jojo, povídám a myslím si, chlapče(byl ve středních letech), kdyby ty jsi věděl, jak já mám citlivé zažívání a strach z té vaší hygieny.

Dočetla jsem se o spoustě památek, které leží kolem tohoto městečka, nelenila jsem a zaplatila si taxíka, který vypadal čistě, byl prostorný a jeho majitel ve středním věku se zdál být slušný. Hned nad Lehem ve výšce

čtyři tisíce metrů nad mořem je kolosální rozhledna, nebo co to je, stavěli ji Japonci, jak jsem se dozvěděla. Mají tam samozřejmě kasičku na peníze. Vypadalo to, že se do ní nikdo nedobýval, návštěvníci i Indové ctí v Ladakhu památky, běží mi hlavou. V noci je celé dílo osvětlené. Kolem vidíte skály, hory, skály a hory. Asi 200 metrů nad Lehem přímo proti rozhledně v kopci plném šutrů trůní dvacet větších domů pro zbohatlíky. Ptala jsem se taxikáře, když jsem slezla k autu, jak se dostávají obyvatelé domů do města, on mi odpověděl, pěšky nebo jeepem. No potěš pánbůh, to jim tedy nezávidím. Když jsem se pokochala, slezla jsem k autu a pokračovali jsme v jízdě okouknout památku zapsanou v indických pamětihodnostech. Viděla jsem na ni z mé předchozí rozhledny. Buddhistický klášter, dost rozlehlý a byl renovován z ruin. Renovace je dost nadneseně řečeno práci, kterou zde Indové odvedli. Výstižnější by bylo říct „patlámo“. Pravdou je, že templ byl značně poškozen a investice do renovace pravděpodobně nedostačující. Šofér šel se mnou, asi měl k templu zvláštní vztah, protože jinde jsem supěla sama a on jen popošel od auta a tam labužnický pokuřoval. Výběrčí vstupného měl jeho plnou důvěru, protože mu předal klíče od meditační místnosti v patře. Vstupenku přikládám jako dokument. Templ připomíná naše středověké hrady...ovšem jen zdáli, jsme přece v Indii. Lezli jsme pořád do schodů, já v tom vcelku teplém počasí ještě upocená a dýchavičná. Když taxikář viděl, že mi dech nestačí a sotva pletu nohama, povídá mi, odpočiň si, sedni si. Chválabohu, myslím si, vypadá to, že výlet přežiji. Po odpočinku lezeme opět nahoru, kouknu se z okénka v poschodí a ptám se na zpěv, který se táhne údolím a je opravdu skvělý. To jsou muslimové, říká, svolávají se k modlitbě. Ukazuje mi, kde sídlí. Je to kousek pod námi, skoro v centru Lehu. Nad jejich domem je vztyčená vlajka. Říkám mu, chtěla bych se tam podívat, jenže šofér vrtí hlavou tam ne, tam ne. Ptám se proč ne, je to přece jen kousek? Jen vrtí hlavou a neříká nic. Jediné místo v Lehu a ještě jen kousíček od nás, takřka na dosah. Muslimy neznám a jak je vidět, minimálně rok a půl je znát nebudu. Tedy muslimy v Indii, v Africe jsou asi jiní...Svolávání muslimů jsem slyšela i v mém pokoji, jenže tam mě nenapadlo, že bych se do jejich domu mohla podívat se svým domácím, to až tady, když jsem ten baráček s vlajkou viděla shora. Nebylo mi dopřáno, vysvětlení jsem nedostala. Politici by řekli bez komentáře.